

Dosarul nr.3ra-511/21

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, I.Muruianu, E.Palanciuc)

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova” împotriva Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva hotărârii din 08 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată,

c o n s t a ț ă :

La data de 13 iulie 2020, Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantii au indicat, că în baza Hotărârii nr. 10 din 15 mai 2020, emisă de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, a fost declarată starea de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 16 mai - 30 iunie 2020. Iar, în baza pct. 11 al Hotărârii nr.11 din 15 mai 2020, emisă de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică „Cu permisiunea desfășurării activităților

privind organizarea și desfășurarea tuturor activităților/competițiilor cu caracter cultural-sportiv, precum și alte măsuri/evenimente în spații/clădiri închise”, a fost interzisă pînă la data de 30 iunie 2020, organizarea și desfășurarea tuturor activităților/competițiilor cu caracter cultural-sportiv, precum și alte măsuri/evenimente în spații/clădiri închise.

Au menționat, că la data de 01 iunie 2020 au adresat Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, o cerere privind examinarea posibilității reluării activității a agentului economic și Asociației Obștești, pe care le reprezintă. Însă, prin răspunsul din 05 iunie 2020 sub nr. 01-14/5-1975 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, cererea a fost respinsă.

Astfel, reclamantii au considerat acest răspuns ca fiind unul neîntemeiat, care încalcă drepturile și interesele acestora la muncă și anume a art. 43 al Constituției Republicii Moldova, care prevede dreptul la muncă și la protecția muncii, dar și prevederile art. 47 al Constituției Republicii, care garantează dreptul la asistență și protecție socială.

Au relatat, că nefiind de acord cu răspunsul nominalizat, au expediat Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, o cerere prealabilă, prin care au menționat că genul de activitate a Societății Comerciale „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și a Asociației Obștești „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova” ține de activitatea de spectacole, muzică, circ. Iar, activitățile se desfășurau în diferite săli închise și deschise, pe durata de 40-50 de minute, cu participarea spectatorilor în număr de 50-100 persoane.

Reclamantii au menționat, că această categorie de activitate nu cade sub incidența categoriilor de persoane, care ar putea beneficia de careva compensații din partea statului și astfel personalul din această categorie a profesiilor este într-o dificultate gravă de a se întreține, deoarece unica sursă de întreținere sunt activitățile pe care le practică și în acest caz sunt în imposibilitate critică de a-și onora obligațiile pe creditele de care au beneficiat.

Au invocat, că sunt în imposibilitate de a-și achita serviciile comunale și că sunt lipsiți de surse pentru întreținerea familiei.

Or, restricțiile prevăzute de pct. 11 al Hotărîrii nr. 11 din 15 mai 2020, emisă de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, le încalcă grav prevederile art. 43 al Constituției Republicii Moldova, care prevede dreptul la muncă și la protecția muncii, dar și prevederile art. 47 din Constituția Republicii Moldova, care garantează dreptul la asistență și protecție socială.

Astfel, reclamantii au indicat, că la data de 29 iunie 2020, au primit răspunsul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 04/3244 din 17 iunie 2020, prin care au fost informați, că în conformitate cu prevederile pct.4.8. din Hotărîrea nr.17 din 23 iunie 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătatea Publică, pe perioada stării de urgență în Sănătate publică se restricționează organizarea și desfășurarea tuturor activităților/competițiilor cu caracter cultural-sportiv, cu excepția activităților prevăzute în pct. 26 al Hotărîrii Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătatea Publică nr. 11 din 15 mai 2020, pct. 3 al Hotărîrii Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătatea Publică nr.13 din 29 mai 2020 și pct. 16 din 18 iunie 2020. Totodată, comunicîndu-li-se, că nerespectarea măsurilor de sănătate publică ce se impun, constituie pericol pentru sănătatea publică și va servi temei pentru atragerea la răspundere contravențională și/sau penală a persoanelor vinovate.

În acest context, reclamantii au relatat, că Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu le-a propus o soluție prin care această categorie de activitate ar putea beneficia de unele facilități din partea statului pe perioada stării de urgență în sănătate publică, fiind

ignorate prevederile art. 16 al Constituției Republicii Moldova, care prevede că respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului, dar și că toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

La 14 decembrie 2020, Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova” au înaintat pretenții și împotriva Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică și Guvernului Republicii Moldova, invocînd aceleași motive, menționînd suplimentar, că în conformitate cu art.23 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, la care Republica Moldova este parte, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii sale, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la ocrotirea împotriva șomajului. Toți oamenii, fără nici o discriminare, au dreptul la salariu egal pentru muncă egală. Orice om care muncește are dreptul la o retribuire echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure atît lui, cît și familiei sale, o existență conformă cu demnitatea umană și completată, la nevoie, prin alte mijloace de protecție socială.

Au notat, că în conformitate cu art.5 al Legii privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, în funcție de gravitatea situației ce a determinat instituirea acesteia, poate fi restrîns, dacă este cazul, exercițiul unor drepturi sau libertăți ale cetățenilor în conformitate cu art.54 din Constituția Republicii Moldova.

Reclamanții au relatat că exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngerii decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției, restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Reclamanții au menționat, că proporționalitatea restrîngerii și ramura de activitate care o reprezintă, a fost discriminată în coraport cu alte sfere de activitate, în care autoritatea a permis activitatea impunînd anumite cerințe, care însă nu au dus la interzicerea completă a activității, iar angajații altor sfere au putut cel puțin să-și cîștige existența, lucru care nu este permis în activitatea artiștilor de circ.

Reclamanții au evidențiat, că în același timp, art.7 din Legea privind regimul stării de urgență, indică expres că, cetățenilor care au avut de suferit fie în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, fie în legătură cu efectuarea lucrărilor impuse de declararea acesteia li se atribuie spațiu locativ, li se repară prejudiciul material cauzat, li se acordă asistență pentru încadrarea în muncă și altă asistență necesară. Modul și condițiile de atribuire a spațiului locativ, de reparare a prejudiciului și de acordare a altei asistențe se stabilesc de Guvern.

Prin urmare, reclamanții au invocat, că odată cu interzicerea activităților pe care le desfășurau, Guvernul nu a stabilit nicio modalitate de asistență și nicio compensație pentru faptul că a interzis complet activitatea reclamanților în legătură cu starea de urgență.

Reclamanții au specificat și asupra aspectului legat de competență de procedură, or, conform Hotărîrii Guvernului nr. 820 din 14 decembrie 2009, prin care a fost aprobat

Regulamentul de activitate a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, iar potrivit cap. III pct.8 lit. a) din acest Regulament, Comisia are dreptul să asigure crearea condițiilor speciale de activitate, de viață și deplasare pentru persoanele fizice și juridice, însă nu poate emite acte normative de interzicere completă a activității.

Totodată, reclamanții au subliniat, că în conformitate cu pct. 9 a) al aceluiași Regulament, Comisia, adoptă și emite hotărâri, în limitele competenței sale, iar pct.16 din Regulamentul de activitate a comisiei, hotărârile Comisiei, au caracter recomandabil pentru autoritățile administrației publice locale, iar din conținutul actului normativ contestat se observă obligativitatea aplicării acestuia sub sancțiunea tragerii la răspundere penală/contravențională. Or, actul normativ contestat este în afara limitelor atribuțiilor oferite prin lege Comisiei.

Reclamanții au remarcat și aspectul de procedură, or, conform prevederilor pct.14 al Regulamentului de activitate, chestiunile examinate la ședințele Comisiei și deciziile adoptate se consemnează în procese-verbale, semnate de președintele, vicepreședintele și secretarul ei și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Însă, contrar acestei norme imperative, Hotărârea Comisiei, a intrat în vigoare din momentul emiterii, fiind publicată pe pagina oficială a Guvernului, și nu în Monitorul Oficial. Or, conform prevederilor art.137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Au afirmat, că dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Iar, dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similar, aceasta este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod.

În aceeași ordine de idei, reclamanții au relatat, că conform prevederilor art. 23 din același Cod, autoritățile publice și instanțele de judecată competente, acționează respectând principiul egalității și nediscriminării. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Iar, orice diferență de tratament trebuie justificată în mod obiectiv.

Reclamanții au considerat, că Comisia și autoritatea guvernamentală a adoptat o soluție arbitrară, nechibzuită și abuzivă, prin care au interzis complet activitatea reclamanților și nu au propus o soluție, prin care această categorie de activitate ar putea beneficia de vre-o susținere din partea statului pe perioada stării de urgență în sănătate publică, iar astfel fiind ignorate prevederile art. 16 al Constituției Republicii Moldova, care prevăd că respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului, dar și că toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Reclamanții Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova” au solicitat anularea pct.11 al Hotărârii nr.11 din 15 mai 2020, emisă de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, cu permisiunea desfășurării activităților privind organizarea și

desfășurarea tuturor activităților/competițiilor cu caracter cultural-sportiv, precum și alte măsuri/evenimente în spații/clădiri închise.

Prin hotărârea din 08 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău acțiunea depusă de Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova”, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a pronunța această hotărâre, Curtea de Apel Chișinău a specificat că la data de 15 mai 2020, în temeiul art. 58 din Legea nr. 10-XVI din 03 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și Hotărârii nr.10 din 15 mai 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, la propunerea Directorului Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, începând cu data de 16 mai și pînă pe 30 iunie 2020, a fost declarată starea de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

A relatat, că prin pct. 11 al Hotărârii Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate publică nr. 11 din 15 mai 2020, s-a dispus interzicerea pînă la 30 iunie 2020 organizarea și desfășurarea tuturor activităților/ competițiilor cu caracter cultural-sportiv, precum și alte măsuri/evenimente în spații/clădiri închise.

A invocat, că dispoziția analizată vizează în mod evident situația critică survenită urmare a declanșării pandemiei, ce pune în discuție intervenții ferme din partea autorităților competente ale statului prin acțiuni și măsuri coerente și adecvate, pentru a asigura apărarea sănătății publice, care pot implica și restrângeri ale exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale. Securitatea statului și a instituțiilor sale democratice, securitatea, inclusiv fizică a funcționarilor și a populației sale - reprezintă interese publice și private vitale, care merită și trebuie protejate și care pot conduce la o derogare provizorie de la anumite drepturi ale omului. Or, această măsură se poate concretiza într-o multitudine de acțiuni specifice, prin care autoritatea administrativă este chemată să intervină în aria sa de resort, respectiv cea a asigurării sănătății publice, atunci cînd împrejurări deosebite o impun, pentru prevenirea și gestionarea situației de urgență generată de epidemie.

Curtea de Apel Chișinău a specificat, că în speță, reclamanții contestă Hotărârea Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică nr. 11 din 15 mai 2020, în partea punctului 11, care indică, că pînă la 30 iunie 2020, se interzice organizarea și desfășurarea tuturor activităților/competițiilor cu caracter cultural-sportiv, precum și alte măsuri/evenimente în spații/clădiri închise.

A apreciat ca fiind neîntemeiate alegațiile reclamanților, or, instanța a acceptat că o situație de risc major pentru sănătatea publică, precum o pandemie cauzată de un virus nou, cu privire la care nu există posibilități profilactice și nici protocoale de tratament a căror eficiență să fi fost demonstrată în trecut, presupune în mod necesar posibilitatea statului de a lua măsuri de prevenire și de limitare a infecției care pot presupune unele limitări ale drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, în limitele prescrise de Constituție și de lege. Cu privire la alegerea acestor măsuri, organelor de stat competente trebuie să li se recunoască o largă marjă de apreciere, tocmai ca urmare a faptului că ele sunt confruntate cu o situație de risc cu caracter de noutate și cu o evoluție imprezvizibilă. Astfel, avînd în vedere că reușita oricăror măsuri de sănătate publică este condiționată de gradul de acceptare a acestora la nivel social, autoritățile statului au nu doar obligația de a realiza o analiză exhaustivă și efectivă a situației de fapt, luînd în considerare toate circumstanțele ce pot conduce la alegerea unei anumite măsuri, dar și demonstrarea acestui lucru în mod public, astfel încît măsurile impuse să fie lipsite de orice aparență de arbitrar sau superficialitate. Astfel, prin prisma prevederilor art. 18 și art. 30 alin. (2) Cod

administrativ, măsura întreprinsă de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, este una rezonabilă dat fiind faptul că ingerința produsă prin ea, este proporțională în raport cu pericolul situației, care a generat instituirea acesteia, dar și cu scopul urmărit de a asigura o maximă protecție față de riscul de transmitere/infectare cu virusul COVID 19.

Curtea de Apel Chișinău a menționat, că la caz, prin emiterea pct. 11 a Hotărîrii nr. 11 din 15 mai 2020, Comisia s-a bazat pe analiza situației epidemiologice la nivel național, iar restricția impusă la pct. 11, are un caracter temporar, fiind determinată de analiza situației create și evoluția acesteia, precum și în scopul eficientizării măsurilor de combatere a circumstanțelor ce au stat la baza instituirii stării de urgență. Or, măsura întreprinsă la pct. 11 al Hotărîrii contestate, constituie măsură de prevenire și control a infecției COVID-19, aceasta fiind impusă avînd în vedere, că infectarea cu virului de tip nou- Corona-Virus 19, în spațiile închise este mai sporită, care indică necesitatea menținerii unui răspuns amplificat la situația epidemiologică, determinată de răspîndirea noului coronavirus, reieșind din evoluția la nivel național a situației epidemiologice pînă la data de 30 iunie 2020, fiind luat în considerare, în mod special, creșterea numărului de persoane infectate la nivel național, precum și creșterea zilnică a numărului de cazuri noi confirmate, interacțiunea intensă și mobilitatea persoanelor, aspecte care generează o presiune constantă asupra capacității de gestionare a unităților administrativ - teritoriale și a sistemului sanitar.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis, că respectarea în totalitate a recomandărilor specialiștilor și conformarea la indicațiile autorităților în situație de pandemie globală COVID -19, este chemată să producă stoparea răspîndirii infecției și în final revenirea societății la viața socială și economică obișnuită.

Curtea de Apel Chișinău a apreciat, că restricția impusă prin punctul 11 al Hotărîrii nr. 11 din 15 mai 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică din 15 mai 2020, nu este contrară prevederilor Legii fundamentale, ci constituie o expresie a rolului autorității publice și anume, a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, de a asigura executarea legii și de a satisface interesul general al societății în cazul concret, ocrotirea sănătății publice prin acte emise.

La acest capitol, Curtea de Apel Chișinău a reținut că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut, că în instituirea unor restricții aduse drepturilor prevăzute de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, statele se bucură de o marjă de apreciere, în funcție de situația concretă avută în vedere, iar pentru a răspunde existenței unei crize excepționale fără precedent, o ingerință extinsă asupra drepturilor poate fi acceptată. Deși Decizia din 7 mai 2013, pronunțată în Cauza Koufaki și Adedy împotriva Greciei, se referea la o criză financiară care punea în pericol economia națională a unui stat, aceste considerente pot fi cu ușurință invocate și atunci cînd se pune în discuție apărarea sănătății publice față de pericolul prezentat de răspîndirea unei boli grave.

Cu referire la argumentul reclamanților, pecum că, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu le-a propus o soluție, prin care această categorie de activitate ar putea beneficia de unele facilități din partea statului pe perioada stării de urgență în sănătate publică, iar astfel fiind ignorate prevederile art. 16 al Constituției Republicii Moldova, care prevede, că respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului, dar și că toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, Curtea de Apel Chișinău a menționat, că art. 10 alin.(1) din Legea nr.10-XVI din 03 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, în asigurarea sănătății publice, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției

Sociale stabilește prioritățile, asigură elaborarea și coordonează implementarea politicii naționale în domeniul sănătății publice.

Cu privire la argumentul reclamanților, precum că art.7 din Legea privind regimul stării de urgență, indică expres că, cetățenilor care au avut de suferit fie în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, fie în legătură cu efectuarea lucrărilor impuse de declararea acesteia li se atribuie spațiu locativ, li se repară prejudiciul material cauzat, li se acordă asistență pentru încadrarea în muncă și altă asistență necesară. Iar modul și condițiile de atribuire a spațiului locativ, de reparare a prejudiciului și de acordare a altei asistențe se stabilesc de Guvern.

Curtea de Apel a reținut că în conformitate cu art. 7 din Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, nr. 212-XV din 24 iunie 2004, Guvernul, în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, fie în legătură cu efectuarea lucrărilor impuse de declararea acesteia atribuie spațiu locativ, repară prejudiciul material cauzat, acordă asistență pentru încadrarea în muncă și altă asistență necesară, sinistraților- persoanelor care au suferit pagube însemnate, în urma unei calamități.

La data de 10 februarie 2021, Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova” au depus recurs împotriva hotărârii din 08 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral și să fie dispusă anularea pct.11 a Hotărârii nr.11 din 15 mai 2020, emisă de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, în partea cu privire la interzicerea activității spectacolelor organizate de artiștii de circ (f.d.152-156).

Ulterior, la data de 30 martie 2021 Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova” au depus motivarea recursului (f.d.152-156).

În susținerea recursului au invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurenții au menționat cele invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Suplimentar, au menționat că instanța de fond, la soluționarea cauzei nu s-a pronunțat asupra faptului că prevederea în cauză are o tentă discriminatorie față de unele categorii de profesii.

Au relatat, că instanța de fond în mod eronat a apreciat aspectul pretențiilor din acțiune, bazându-se exclusiv pe competențele Ministerului Sănătății Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, însă a trecut sub tăcere faptul că pretențiile au fost înaintate concomitent Guvernului și Comisiei, care, în cadrul examinării chestiunii legate de anumite drepturi și libertăți fundamentale, urmau a fi elaborate concomitent și mecanisme adecvate de compensare față de cei restrânși în anumite drepturi, or anume acest principiu este esența statului și instituțiilor sale per ansamblu.

Recurenții au considerat, că din punct de vedere material, dar și procedural, la emiterea restricției respective Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică a admis mai multe încălcări, iar acest lucru nu a fost combătut în cadrul procesului de judecată. Astfel, instanța de fond nu a soluționat echidistant și echitabil pretențiile invocate în cererea de

chemare în judecată, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor/capetelor cererii și nu s-a pronunțat asupra violării drepturilor fundamentale ale reclamantilor, deși era obligată să o facă conform legii.

Au reiterat, că constatând violarea drepturilor fundamentale, instanța de judecată urma să anuleze această restricție, iar Comisia urma a fi obligată să reexamineze chestiunea privind restricția impusă cu înlăturarea tuturor omisiunilor constatate în cadrul procesului de judecată, fie prin elaborarea unui regim special de activitate în ramura dată de activitate, fie prin elaborarea unui mecanism de stat compensatoriu adecvat de asigurare a existenței, pentru perioada stării de urgență în sănătate publică.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la data de 08 februarie 2021, fiind notificată recurentei Asociației Obștești „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova” la data de 26 martie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele dosarului (f.d. 151).

Astfel, recursul depus la data de 30 martie 2021 de către Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova”, împotriva hotărârii din 08 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 06 aprilie 2021, în adresa intimaților Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost expediată copia recursului depus de Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.159).

Intimații Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referințe la recursul depus de Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova”.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova”, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se

declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu

chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Anatolie Jornea, Viorica Timuță, Societatea Comercială „Delicos-Art” Societate cu Răspundere Limitată și Asociația Obștească „Asociația Artiștilor de Circ Profesioniști și a Amatorilor Artei de Circ din Republica Moldova”, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nina Vascan